

ประเทศไทยในประชาคมอาเซียน

นำเสนอโดย นายเต็มศักดิ์ เฉลิมพลาณภาพ

(termsak@iseas.edu.sg)

ศูนย์ศึกษาอาเซียน ในสถาบันศึกษาเอเชียอาคเนย์ ที่สิงคโปร์

ASEAN Studies Centre of the Institute of Southeast Asian
Studies (ISEAS), Singapore

สี่หัวข้อที่จะนำเสนอ

- รู้จักอาเซียน
- เข้าใจอาเซียน
- ใช้อาเซียนให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย
- ทำอะไรได้บ้างเพื่อช่วยสร้างประชาคม
อาเซียน

รู้จักอาเซียน

- อาเซียน **ASEAN (Association of Southeast Asian Nations)** คือ สมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ไทยเป็นหนึ่งในห้ารัฐสมาชิกผู้ก่อตั้งอาเซียน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ คือรัฐที่ร่วมก่อตั้งอาเซียน
- ปฏิญญาอาเซียน (**ASEAN Declaration**) ประกาศที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ **8 สิงหาคม 1967**
- หนึ่งในห้าผู้ก่อตั้งอาเซียนคือ **พณพณันต์ คอมันต์** รัฐมนตรีต่างประเทศไทยเมื่อปี **1967**

รู้จักอาเซียน

- เหตุผลสำคัญที่นำไปสู่การก่อตั้งอาเซียน

- + เปิดเวทีให้ **อินโดนีเซีย** อยู่ร่วมโดยสันติกับรัฐเพื่อนบ้าน
- + จูงใจให้ผู้นำคนใหม่ของอินโดนีเซียในขณะนั้น (พลเอกซูฮาร์โต) ยอมรับความเท่าเทียมของรัฐเพื่อนบ้าน ไม่แทรกแซงทางการเมืองหรือบ่อนทำลายความมั่นคงของรัฐเพื่อนบ้าน
- + รัฐสมาชิกอาเซียนจะมีเวลามุ่งสร้างชาติ แก้ปัญหาการเมืองความมั่นคง ภายใน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาการก่อการร้ายของพวกคอมมิวนิสต์
- + เมื่อมีความสงบสุขภายในประเทศ รัฐสมาชิกก็ออกมาลงช่วยกันทำประโยชน์ให้ส่วนรวมโดยการทำ กิจกรรมร่วมมือในอาเซียนในเรื่องต่าง ๆ
- + การมีส่วนร่วมในกิจกรรมความร่วมมือในภูมิภาคเป็นเรื่องใหม่ ต้องใช้เวลาเรียนรู้ และพัฒนาทักษะ
- + สิบปีแรกจึงไม่มีการก่อตั้งสำนักเลขาธิการอาเซียน (รัฐสมาชิกอาจไม่มั่นใจว่าอาเซียนจะอยู่รอดได้ ยาวนานแค่ไหน)
- + ผู้นำอาเซียนประชุมขั้นสุดยออดเป็นครั้งแรกที่ บาหลี เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 1976 และมีมติเห็นชอบก่อตั้ง สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ที่กรุงจาการ์ตา
- เลขาธิการอาเซียนคนปัจจุบันมาจากเวียดนาม พณท่าน เลอ ลวง มินห์ (Le Luong Minh)

รู้จักอาเซียน

- **บรูไน** เข้าร่วมอาเซียนหลังได้รับเอกราชจากอังกฤษในต้นปี**1984**
- **เวียดนาม** เข้าร่วมอาเซียนเมื่อเดือนกรกฎาคม ปี **1995**
- **ลาว** และ **พม่า** เข้าร่วมอาเซียนพร้อมกันเมื่อเดือนกรกฎาคม ปี**1997**
- **เขมร** ติตปัญหาการเมืองภายใน จึงไม่สามารถเข้าร่วมอาเซียนพร้อมกับลาวและพม่า แต่ในที่สุดก็เข้าร่วมอาเซียนได้เมื่อสิ้นเดือนเมษายน ปี**1999**
- **ติมอร์ตะวันออก (Timor-Leste)** ได้ยื่นความจำนงค์อย่างเป็นทางการขอเข้าร่วมอาเซียนตั้งแต่ปี **2011** ขณะนี้รัฐสมาชิกอาเซียนยังศึกษาพิจารณาผลกระทบและข้อดีข้อเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอาเซียนหากอาเซียนรับติมอร์ตะวันออกเข้ามาเป็นรัฐสมาชิกที่ **11**
- **ปาปัวนิวกินี** ก็สนใจอยากจะเข้าร่วมอาเซียน แต่อาเซียนเห็นว่าปาปัวนิวกินีมิใช่รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างแท้จริง ปาปัวนิวกินีเป็นรัฐสมาชิกของ **Pacific Islands Forum**

รู้จักอาเซียน

Land Area (km ²)	Population (million/2013)	GDP (US\$billion 2013)	GPD Per Capita (US\$ 2013)	Foreign Trade (2012 US\$billion)
			Exports / Imports	
Brunei 5,765	0.45	17	37,777	11.6 / 3.7
Cambodia 181,000	15.20	14	921	10.2/ 11.7
Indonesia 1,860,000	247.40	878	3,549	182.5/186.6
Laos 236,800	6.60	9	1,364	3.1/6.2
Malaysia 330,250	30.00	305	10,166	228.5/206.3
Myanmar 676,577	63.00	54	857	10.5/18.4
Philippines 300,000	99.78	251	2,515	54.0/65.1
Singapore 714	5.40	277	51,296	410.5/373.2
Thailand 513,120	68.00	366	5,382	228.5/250.7
Viet Nam 331,050	89.70	142	1,583	138.1/143.0
ASEAN 4.4 mil sq km	625.53 m	\$2,313 b	\$3,700	\$1,277.5/1,265.8
				Total Foreign Trade = 2,543.3b

เข้าใจอาเซียน

- อ่านกฎบัตรอาเซียน (**ASEAN Charter**) จะช่วยให้เกิดความเข้าใจอาเซียนได้มากขึ้น
- กฎบัตรอาเซียนเป็นสัญญาความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียนที่มีผลบังคับใช้เหมือนสัญญาระหว่างประเทศทั่วไป และได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ
- กฎบัตรอาเซียนมีรายละเอียดสำคัญ ๆ ดังเช่น
 - + ระบุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ
 - + หลักการของอาเซียนต่าง ๆ
 - + กำหนดให้อาเซียนมีสภาพบุคคลตามกฎหมาย (legal personality)
 - + ระเบียบและวิธีการรับสมาชิกใหม่
 - + องค์กรอาเซียนต่าง ๆ รวมทั้งอำนาจหน้าที่

เข้าใจอาเซียน

- + ตั้งคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives to ASEAN : CPR) ทูต **สุวัฒน์ จิราพันธุ์** เป็นผู้แทนไทย
- + ตั้งองค์การสิทธิมนุษยชนอาเซียน (ASEAN Inter-governmental Commission on Human Rights) **ดร เสรี นนทสูติ** เป็นผู้แทนไทย
- + ยืนยันหลักการตัดสินใจในอาเซียนซึ่งใช้วิธีการปรึกษาหารือและ จฉันทามติ (**consultation and consensus**)
- + กำหนดระบบและองค์กรที่จะใช้ในการระงับข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้นในอาเซียนและเกี่ยวกับข้อตกลงต่างๆ ในอาเซียน หากไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับอาเซียน แต่เป็นเรื่องการเมืองที่กระทบความมั่นคงใน ภูมิภาค ก็ใช้หลักการในสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (1976 Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia “TAC”)
- + กำหนดบทบาทของประธานอาเซียน ซึ่งรวมถึงการทำหน้าที่ ประกันความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน
- + กำหนดให้ใช้อังกฤษเป็นภาษาในการทำงานของอาเซียน
- + กำหนดให้มีคำขวัญของอาเซียน วิสัยทัศน์เดียว อัตลักษณ์เดียว ประชาคมเดียว **“One Vision, One Identity, One Community”**
- + กำหนดให้มีเพลงประจำอาเซียน (ASEAN Anthem) ซึ่งต่อมาก็คือเพลง **The ASEAN Way** ร่วมกันแต่ง โดย กิตติคุณ สดประเสริฐ สำเภา ไตรอุดม และ พะยอม วลัยพัชรา

เข้าใจอาเซียน

- **เหตุที่ต้องมีกฎบัตรอาเซียน** (ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 15 ธันวาคม 2008) ก็เพราะความร่วมมือในอาเซียน ได้พัฒนาสูงขึ้นไปสู่ระดับการสร้างประชาคม (community-building) มีใช้อยู่แค่จัดประชุมและทำกิจกรรมชั่วคราว
- **เหตุผลของการสร้างประชาคมอาเซียน (ดูเฉพาะในด้านการเมืองและความมั่นคง)**
 - + หากไม่เพิ่มความเข้มข้นของการร่วมมือทางการเมือง ปัญหาเก่าจากอดีตที่ค้างคา อาจพลิกกลับมาสร้างความบาดหมาง ไม่ไว้วางใจกันในหมู่รัฐสมาชิกอาเซียน สันติภาพและความสงบสุขจะถูกทำลาย
 - + หากไม่รวมตัวให้เหนียวแน่นยิ่งขึ้น รัฐสมาชิกอาเซียนต่างๆ จะตกเป็นเป้าหมายของมหาอำนาจภายนอก ที่ต้องการมาแผ่อิทธิพล และครอบงำประเทศของเรา ดังเช่นที่เกิดขึ้นสมัยสงครามเย็น
 - + อาเซียนที่มีน้ำหนักและความสำคัญเพิ่มขึ้นจากการสร้างประชาคม จะเป็นที่ยอมรับของชาวโลกมากขึ้น บทบาทการเป็นผู้นำความร่วมมือในเอเชียอาคเนย์ของอาเซียน จะเป็นที่ยอมรับของมหาอำนาจต่าง ๆ ป้องกันไม่ให้นำภูมิภาคของเราเป็นเวทีแข่งอิทธิพล หรือเห็นสนามรบ
 - + ภัยคุกคามสวัสดิภาพมนุษย์ในปัจจุบันหลาย ๆ อย่างเป็นภัยข้ามชาติ ไม่มีรัฐใดสามารถจะปกป้องประชาชนของตนให้ปลอดภัยได้ตลอดไปโดยลำพัง จำเป็นต้องมีความร่วมมือกับเพื่อนบ้านและกับนานาชาติ
 - + ภัยธรรมชาติที่รุนแรงอาจเกิดขึ้นได้ทุกขณะในทุกประเทศ จึงควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย อย่างทันท่วงทีและทั่วถึง

เข้าใจอาเซียน

- ทุกรัฐสมาชิกในอาเซียนมีความเท่าเทียมกัน มีสิทธิและหน้าที่เท่ากัน
- อาเซียนพัฒนาโดยความร่วมมือของส่วนรวม ในรูปแบบของผู้นำร่วม (collective leadership)
- ทุกรัฐสมาชิกมีโอกาสเป็นประธานอาเซียนหนึ่งปี โดยหมุนเวียนกันไป ตามลำดับตัวอักษรชื่อประเทศในภาษาอังกฤษ **พม่าเป็นประธานในปีนี้** ปีหน้า มาเลเซียจะเป็นประธานอาเซียน ปี **2016** จะเป็นโอกาสของลาว **ประเทศไทยจะเป็นประธานอาเซียนอีกครั้งในปี 2019**
- รัฐสมาชิกต่าง ๆ มีศักยภาพในการนำความร่วมมือในอาเซียนต่างกัน **อินโดนีเซีย** มิใช่เป็นผู้นำอาเซียนในทุก ๆ ด้าน

ใช้อาเซียนให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย

- อาเซียนมี **DNA** ไทยอย่างชัดเจน
- ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางต่าง ๆ ของอาเซียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในเรื่องคมนาคมขนส่งเพื่อการค้าขายกับจีน และอินเดีย
- ประเทศไทยมีศักยภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจในการเป็นตัวเชื่อมระหว่างจีนกับสหรัฐ จีนกับญี่ปุ่น จีนกับอินเดีย รวมทั้งอาเซียนกับจีน
- เจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศไทยจึงควรรู้จักและเข้าใจอาเซียน เพื่อที่จะพัฒนาความสามารถในการใช้อาเซียนให้เป็นประโยชน์แก่ชาติไทย

ใช้อาเซียนให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย

- ภายในอาเซียน รัฐสมาชิกใดเตรียมตัวเตรียมการศึกษาอาเซียนอย่างถี่ถ้วน ก็จะได้เปรียบ สามารถผลักดันอาเซียนให้ดำเนินการพัฒนา หรือใช้แนวทางร่วมมือในเรื่องที่รัฐสมาชิกนั้นๆ ต้องการ
- ไทยเป็นตัวแทนอาเซียนในการดำเนินความสัมพันธ์กับจีน (**Country Coordinator**) ระหว่างปี **2012-2014** นับเป็นโอกาสดีที่ไทยได้พัฒนาความสัมพันธ์กับจีนในขณะที่เป็นตัวแทนอาเซียน
- ต่อไประหว่างปี **2015-2017** ไทยจะได้เปลี่ยนไปเป็นตัวแทนอาเซียนในการดำเนินความสัมพันธ์กับสหภาพยุโรป (**EU**) ก็จะเป็นโอกาสดีเช่นกันในการที่ไทยจะเร่งเจรจาสัญญาการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป โดยใช้บทบาทการเป็นผู้แทนอาเซียนเข้าประกอบด้วย เพื่อเตรียมรับการสิ้นสุดของ **GSP** สำหรับสินค้าส่งออกจากไทย ทางสหภาพยุโรปจะหยุดให้ส่วนลดภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าไทยในปี **2015**

ใช้อาเซียนให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย

- ในอาเซียนมีเรื่องการลดช่องว่างของการพัฒนาในหมู่รัฐสมาชิก (narrowing development gaps) ภายใต้กรอบความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (**Initiative for ASEAN Integration : IAI**) ประเทศไทยน่าจะดำเนินงานให้ความช่วยเหลือเขมร ลาว พม่า ในด้านนี้ได้มากขึ้นโดยใช้แนวทางความร่วมมือในกรอบของ **IAI**
- การเพิ่มความช่วยเหลือ**เขมร ลาว พม่า** จะทำให้ทั้งสามประเทศเพื่อนบ้านนี้มีความสัมพันธ์กับไทยดีขึ้น ค้าขายกับไทยมากขึ้น มีคนไปมาหาสู่กันมากขึ้น นักลงทุนจากไทยจะได้มีโอกาสมากขึ้นในเขมร ลาว พม่า ความรู้สึกทัศนคติของประชาชนในสามประเทศนี้มีต่อประเทศไทย และประชาชนไทยจะพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ผลที่จะตามมาคือเขมร ลาว พม่า จะช่วยสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือต่าง ๆ ในอาเซียนมากขึ้น

ใช้อาเซียนให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย

- ไทยกับสิงคโปร์มีผลประโยชน์คล้ายคลึงกันทางยุทธศาสตร์
 - + เราต่างต้องการเป็นมิตรกับสหรัฐและค้าขายกับจีนเพิ่มขึ้น ไม่เลือกฝักใฝ่ฝ่ายใดอย่างเต็มตัว
 - + เราต่างไม่มีส่วนโดยตรงในข้อพิพาทในทะเลจีนใต้
 - + เราต่างจะได้ประโยชน์หากอาเซียนมีความเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับของมหาอำนาจทั้งหลาย
 - + เราต่างช่วยกันผลักดันให้เอเชียอาคเนย์เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์
 - + เราต่างละแวงมาเลย์เซีย คนไทยอาจสงสัยว่ามาเลย์เซียจริงใจที่จะช่วยไทยแก้ไข ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้หรือไม่ ส่วนคนสิงคโปร์ก็ค่อนข้างอ่อนไหวต่อปัญหาความขัดแย้งกับมาเลย์เซียซึ่งอาจมีขึ้นในด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่ผู้นำมาเลย์เซียผลักดันสิงคโปร์ให้ไปตั้งรัฐใหม่เมื่อปี 1965
 - + เราต่างต้องการผลักดันให้ประชาคมอาเซียนมีความร่วมมือทางเศรษฐกิจให้ก้าวหน้าจริงจังมากขึ้น แต่สิงคโปร์ไปไกลกว่าไทยในเรื่องการมีสัญญาการค้าเสรีกับต่างชาติ และเข้ามีส่วนร่วมใน การเจรจา Trans-Pacific Partnership: TPP

ใช้อาเซียนให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย

- ไทยมีจุดเด่นเพิ่มเติมในการส่งเสริมอาเซียนและความร่วมมือระหว่างประเทศในหลายด้านเช่น
 - + **ไทยกับอินโดนีเซีย** ร่วมมือกันได้สนิทใจ (สิงคโปร์ยังเกรงอินโดนีเซียและเป็นห่วงเรื่องที่ชาวอินโดนีเซียมักไม่ไว้วางใจสิงคโปร์ และเชื่อว่าสิงคโปร์เป็นแหล่งซุกเงินที่คนจีนและข้าราชการอินโดนีเซียกอบโกยมา)
 - + ไทยได้เปรียบในด้านภูมิศาสตร์ มีโอกาสพัฒนาความสัมพันธ์กับ เขมร ลาว พม่า ได้ดี
 - + ไทยเป็นศูนย์กลางคมนาคมระหว่างอาเซียนกับอินเดีย (ทางรถจากอินเดียตะวันออกเฉียงเหนือลงมาพม่ามาเข้าไทยที่ แม่สอด กำลังสร้าง) และอาเซียนกับจีน (ทางรถจากยูนนานผ่านลาวเข้าเชียงราย เปิดใช้แล้ว)
- ส่วนการเชื่อมต่อทางรถไฟจากสิงคโปร์ไปตอนใต้ของจีน ก็จะผ่านไทยไปออกที่ปอยเปตเพื่อข้ามเข้า เวียดนาม และขึ้นเหนือเข้าจีน กรุงเทพฯเป็นศูนย์กลางการบินสำคัญในการบินเข้าสู่เมืองต่าง ๆ ของจีน
- + ไทยมีศักยภาพในการเป็นผู้นำผลิตอาหารเพื่อส่งออกสู่ตลาดโลก (สิงคโปร์นำเข้าอาหารเป็นส่วนใหญ่)
- + ไทยไม่ขัดข้องในการส่งเสริมความร่วมมือในด้านการพิทักษ์สิทธิมนุษยชน
- + ไทยให้ความสนับสนุนให้กลุ่มต่าง ๆ ในภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมในงานความร่วมมือของอาเซียนได้ถนัดใจ
- + กรุงเทพฯเป็นศูนย์กลางความร่วมมือในระดับภูมิภาค เช่นเป็นที่ตั้งของ **UN-ESCAP** และไทยเป็นรัฐนำการร่วมมือในวงต่าง ๆ เช่น **Mekong River Commission, BIMSTEC, ACMECS, Asia Cooperation Dialogue, Asian Peace and Reconciliation Council** (นำโดย ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย)

ทำอะไรได้บ้างเพื่อช่วยสร้างประชาคมอาเซียน

- เป็นผลประโยชน์ของไทยโดยตรงหากไทยช่วยออกแรงออกเงินในการพัฒนาสร้างประชาคมอาเซียนให้เจริญเข้มแข็ง (ช่วงนี้เป็นโอกาสทองสำหรับหน่วยงานราชการไทยต่าง ๆ ที่ยังมีสัญญาในอาเซียน ที่ยังค้างไม่ได้รับสัตยาบัน **ratification** ก็ควรรีบทำจัดการให้เรียบร้อยเมื่อมีสถานการณ์บัญญัติแห่งชาติ)
- ทุกสมาชิกอาเซียนต่างให้ความสำคัญอาเซียน ถือว่าอาเซียนเป็นเสาหลักสำคัญของนโยบายต่างประเทศ ไทยก็ควรให้ความสำคัญอาเซียนมากเป็นพิเศษ
- ในทางการเมืองการทูตและในเรื่องความมั่นคงต่าง ๆ **ไทยกับอินโดนีเซีย** จะร่วมมือกันได้ดีเยี่ยม
- **ในทางเศรษฐกิจ ไทยร่วมมือกับมาเลเซีย** ได้ ปีหน้า มาเลเซียจะได้เป็นประธานอาเซียน ไทยควรเกาะติดมาเลเซียในเรื่องความร่วมมือเศรษฐกิจ

ทำอะไรได้บ้างเพื่อช่วยสร้างประชาคมอาเซียน

- เรื่องการรับรองเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEANWFZ) ยังคงค้างอยู่ ฝรั่งเศส รัสเซีย และอังกฤษ ยังมีข้อสงวนไม่เห็นด้วย (reservations) ที่ต้องเจรจาตกลงกันให้เรียบร้อย
- เรื่อง TAC ซึ่งขณะนี้ มี 21 ชาติภายนอกอาเซียนและมี EU เข้าเป็นรัฐภาคี ก็ยังมีประเด็นข้อสงสัยว่า รัฐอาเซียนจะใช้ประโยชน์จากสนธิสัญญานี้ได้อย่างไร จะอ้างหลักการการแก้ไขปัญหาและระงับข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ด้วยวิธีสันติได้หรือไม่
- ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันในเรื่องของการสร้าง **ASEAN common platform** (ฐานยืนร่วมอาเซียน) ภายในปี 2022 เพื่อใช้ในการกำหนดจุดยืนร่วมของอาเซียนเกี่ยวกับเรื่องสำคัญ ๆ ต่างๆ ในโลก เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ **อินโดนีเซีย**ผลักดันให้เกิดขึ้นเมื่อครั้งเป็นประธานอาเซียนปี 2011 ไทยน่าจะช่วยอินโดนีเซียในเรื่องนี้ได้

ทำอะไรได้บ้างเพื่อช่วยสร้างประชาคมอาเซียน

- **อินโดนีเซีย** โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐมนตรีต่างประเทศ ดร มาร์ตี้ นาตาเลกาวัน (**Dr Marty Natalegawa**) ต้องการเห็น **ประธานอาเซียน** มีบทบาททางการเมืองการทูตมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการระงับข้อพิพาทความขัดแย้งระหว่างรัฐสมาชิก เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่ทางไทยจะช่วยสนับสนุน ช่วยกำหนดบทบาทของประธานอาเซียนให้มีความสำคัญ สามารถช่วยรัฐสมาชิกอาเซียนในยามคับขัน ดังเช่นเมื่อไทยปะทะกับเขมรตามแนวชายแดนเมื่อสองสามปีก่อน
- **ไทยกับอินโดนีเซีย** ก็น่าจะช่วยคุยกับจีนในเรื่องการหลีกเลี่ยงการใช้กำลังในเขตที่เป็นข้อพิพาทแย่งชิงกันในทะเลจีนใต้

ทำอะไรได้บ้างเพื่อช่วยสร้างประชาคมอาเซียน

- **ไทยกับอินโดนีเซีย** ยังมีผลประโยชน์ร่วมกันในเรื่องการส่งเสริมให้ความคุ้มครองแรงงานต่างด้าว ส่งเสริมความร่วมมืออาเซียนในด้านสิทธิมนุษยชน ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
- **ในด้านเสริมสร้างองค์กรอาเซียน** ควรมุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพและบุคลากรของ คณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (CPR) กรมอาเซียนของแต่ละรัฐสมาชิก สำนักเลขาธิการอาเซียน และ มูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation) **สิ่งองค์กรนี้ทำงานเรื่องอาเซียนเต็มเวลา**สมควรส่งเสริมให้มีกำลังคนและงบประมาณที่จำเป็น และที่สำคัญก็ต้องพัฒนาให้สิ่งองค์กรนี้มีความสัมพันธ์ติดต่อใกล้ชิดรวดเร็วเพื่อการแจกจ่ายข้อมูล ติดตามความก้าวหน้า และการช่วยกันแก้ปัญหาในด้านการปฏิบัติตามสัญญาข้อตกลงต่าง ๆ ในอาเซียน

ทำอะไรได้บ้างเพื่อช่วยสร้างประชาคมอาเซียน

- ถึงเวลาแล้วหรือยังที่อาเซียนจะมีสนธิสัญญาความร่วมมือทางการเมืองใหม่เป็นของกลุ่มรัฐสมาชิกโดยเฉพาะ?
- สนธิสัญญาความร่วมมือทางการเมืองใหม่สำหรับอาเซียน อาจมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้
 - + เน้นหลักการใหม่ๆ ในประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง **ความรับผิดชอบร่วมกัน** ในการรักษาสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาคของเรา และเรื่องที่ต้อง **ช่วยกันปรึกษาหารือ** หากเกิดมีเหตุการณ์ทางการเมืองภายในประเทศใด หรือมีข้อพิพาทระหว่างรัฐสมาชิกใดที่ทำให้เกิดผลเสียต่อผลประโยชน์ส่วนรวมในอาเซียน
 - + ระบุบทบาทประธานอาเซียนเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้การช่วยระงับข้อขัดแย้งข้อพิพาทระหว่างรัฐสมาชิก และกำหนดให้รัฐสมาชิกอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงมีหน้าที่ช่วยประธานอาเซียน
 - + กำหนดให้รัฐสมาชิกใช้ สนับสนุน และยอมรับ **ASEAN common platform** ในการกำหนดท่าทีและจุดยืนร่วมอาเซียนในเรื่องสำคัญๆ ต่างๆ ตั้งแต่ปี **2022** เป็นต้นไป

สนธิสัญญาใหม่ที่เสนอไว้ในวันนี้ มีไว้สำหรับรัฐสมาชิกอาเซียนเท่านั้น ไม่เปิดให้รัฐภายนอกอาเซียนมาเข้าเป็นรัฐภาคี